

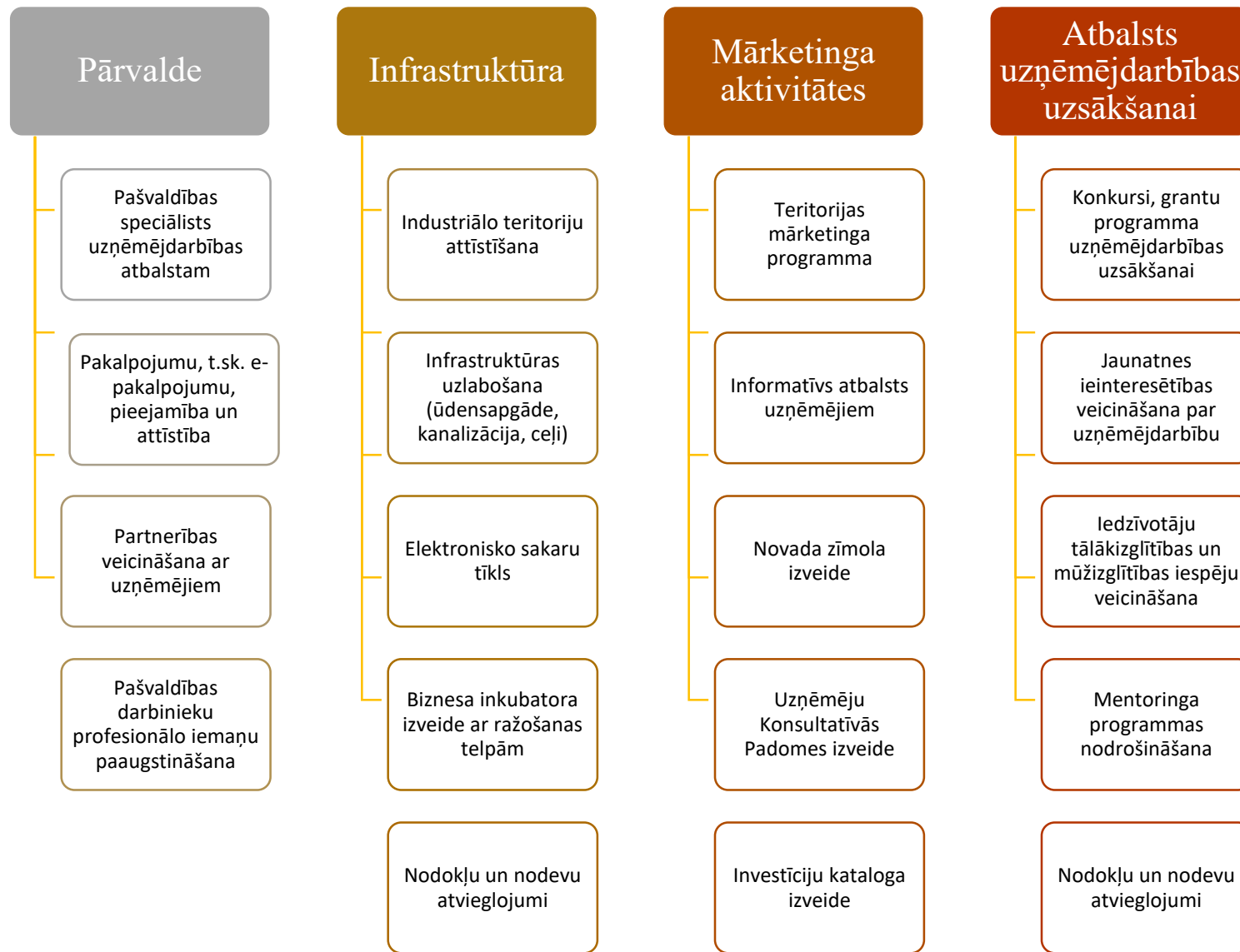

Par jautājumiem saistībā ar atbalsta mehānismu
pieejamību pašvaldībām uzņēmējdarbības sekmēšanai
savā teritorijā.

Dr.oec. Andra Feldmane
Padomniece uzņēmējdarbības jomā
Latvijas Pašvaldību savienība

2018.gada 27.martā

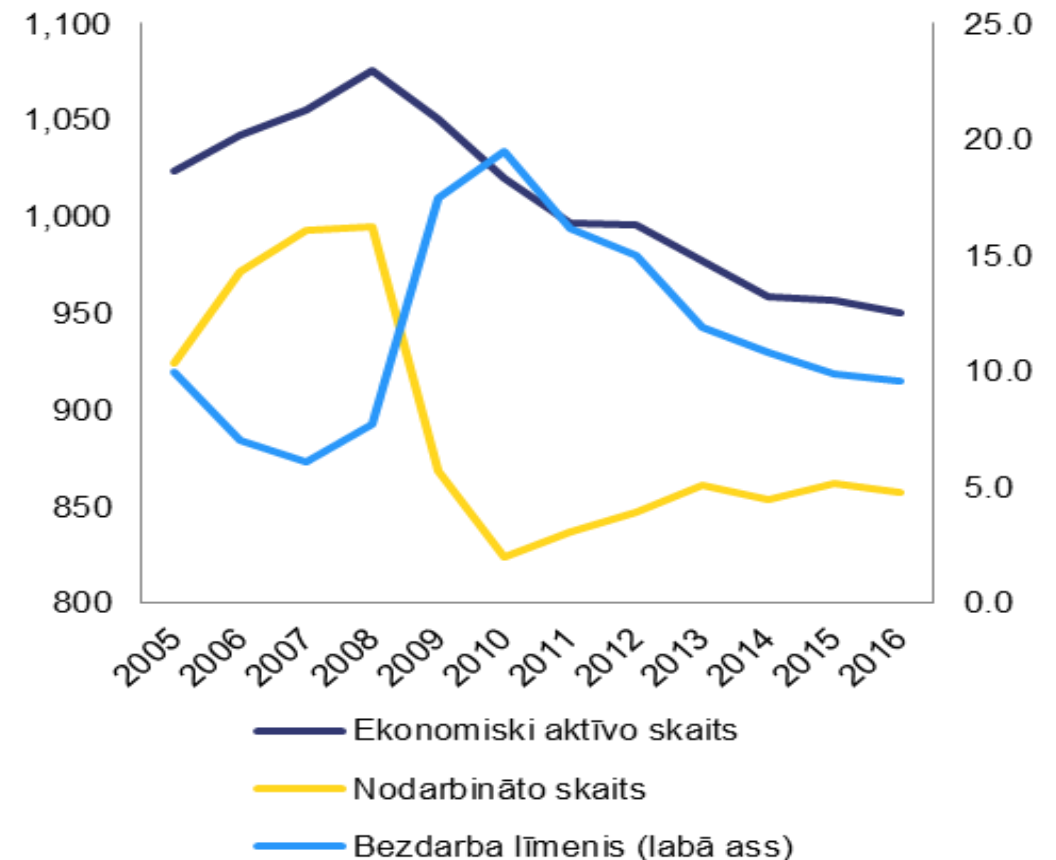
VARAM apkopotie pašvaldību instrumenti uzņēmējdarbības atbalstam

Galvenie izaicinājumi ir darba tirgus

- Sabiedrības novecošanās un emigrācijas dēļ strauji samazinās darbaspēka piedāvājums
- Būtiskas darba iespēju atšķirības reģionu griezumā
- Neefektīvi nodarbinātības veicināšanas pasākumi
- Īres mājokļu trūkums ierobežo iekšējo migrāciju
- Sliktie sabiedrības veselības rezultāti vēl vairāk ierobežo darbaspēka piedāvājumu
- Darbaspēka piedāvājuma kritums rada bažas par ekonomikas izaugsmes ierobežošanu, kā arī straujais algu pieaugums rada bažas par valsts starptautisko konkurētspēju

Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji,
nodarbinātie un bezdarbnieki

Normatīvie akti, kas attiecas uz atbalsta sniegšanu uzņēmējiem, lai samazinātu nomas maksu nekustamā īpašuma (ēkas un zeme) nomas periodā.

- Likums „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” grozījumiem (stājās spēkā 2016. gada 18. aprīlī un dot iespēju pašvaldībām izīrēt dzīvojamās telpas speciālistiem);
- Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumos Nr. 735 „Noteikumi par publiskas personas zemes nomu”;
- Ministru kabineta 2010.gada 8.jūnija noteikumos Nr. 515 „Noteikumi par publiskas personas mantas iznomāšanas kārtību, nomas maksas noteikšanas metodiku un nomas līguma tipveida nosacījumiem” .

VARAM konceptuālais ziņojums par uzņēmējdarbības attīstību

- A priekšlikums – Tiesības nomniekam (uzņēmējam) kā pirmajam pretendentam iegādāties nomāto nekustamo īpašumu no pašvaldības.

(nepieciešams radīt iespēju nekustamā īpašuma nomniekam, kā pirmajam pretendentam (nevis izsoles ceļā) iegādāties nomāto nekustamo īpašumu no pašvaldības)

- A1 risinājums: Pirmpirkuma tiesību piešķiršana nekustamā īpašuma nomniekam

(Pašvaldībai pie noteiktu nosacījumu izpildes tiktu dotas iespējas piedāvāt komersantam pirmpirkuma tiesības, piemēram, nosakot minimālo ieguldījuma apmēru (vismaz 50%) attiecībā pret nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību, pie kuras pašvaldība varētu izskatīt iespēju piešķirt uzņēmējam pirmpirkuma tiesības, ja nomnieks nomas līguma termiņa laikā veic ieguldījumus nekustamajā īpašumā)

- A2 risinājums: Pašvaldības nekustamā īpašuma noma ar izpirkuma tiesībām

(risinājums paredz normatīvajos aktos noteikt iespēju publiskas personas nekustamā īpašuma nomas līguma nostiprināšanu ar izpirkuma tiesībām zemesgrāmatā)

LPS par sociālo uzņēmējdarbību

- Nodarbinātība valstī ir atkarīga no ekonomikas izaugsmes, kam pamatnosacījums ir attīstīta ražošana un konkurētspējīgi pakalpojumi visā Latvijas teritorijā;
- Latvijas teritorijā iedzīvotājiem ir tiesības saņemt pakalpojumus neatkarīgi no tā vai tur ir vai nav komersants;
- no reģionālās attīstības viedokļa svarīgs jautājums ir tirgus lielums un biznesa attīstības iespējas reģionā (kur nelīdz ne Altum, ne KKS).
- Latvijas, kā mazas valsts, viens no smagākiem jautājumiem ir cilvēku aizplūšanu un jaunatnes bezdarbs, kas ir īpaši liels lauku teritorijās un reģionu centros un to funkcionālajās teritorijās
- jauna pieeja jeb īpašas juridiskās formas - sociālais uzņēmums ieviešana. Sociālā uzņēmējdarbība var tikt īstenota vairākās saimnieciskās darbības formās un ar sociālo uzņēmējdarbību var nodarboties gan publiskās personas, gan privātpersonas, kā arī komersanti, kooperatīvi, NVO un baznīca.
- no sociālās uzņēmējdarbības nav izslēgta peļņas gūšana, bet tikai peļņa nav galvenais mērķis, kas pretstatā komersantam ir primārs jautājums;
- pašvaldības sociālais uzņēmums novērš tirgus nepilnības tās teritorijā un darbojas attiecīgajā jomā tikmēr, kamēr tirgus nav spējīgs problēmu risināt - sabiedrības interešu īstenošana jomās, kurās tirgus nav ieinteresēts un nespēj darboties.

Saeimā apstiprināts Sociālā uzņēmuma likums

- pašvaldībām paredz tiesības piedalīties sociālā uzņēmuma izveidē un darbībā, bet pašvaldībām šādos uzņēmumos nevar būt balsu vairākums, kā arī šī uzņēmuma darbības mērķim jābūt mērķa grupas nodarbinātībai
- norma būs spēkā trīs gadus pēc likuma spēkā stāšanās;
- likuma 8. pants par atbalstu sociālajam uzņēmumam paredz:
 - 2) pašvaldība ir tiesīga piešķirt sociālajam uzņēmumam nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus atbilstoši likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli" noteiktajai kārtībai;
 - 3) publiskas personas kustamo mantu var nodot bez atlīdzības sociālā uzņēmuma īpašumā atbilstoši Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā noteiktajai kārtībai;

Altum ES finanšu atbalsts grantu veidā (12 milj. EUR apmērā).

- granta apmērs vienam uzņēmējdarbības projektam no 5 000 līdz 200 000 EUR;
- svarīgs priekšnosacījums – biznesa idejai jābūt dzīvotspējai, ar būtisku sociālo ietekmi ilgtermiņā;
- lai pieteiktos grantam, uzņēmumam jāatbilst sociālā uzņēmuma statusam, reģistrējoties sociālo uzņēmumu reģistrā;
- programmas finansējums tiek sniegts kā de minimis atbalsts.

Valsts atbalsts un tiesiskais regulējums

- Komercedarbības atbalsta kontroles likums;
- Publiskās personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums;
- Publisko iepirkumu likums;
- Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums;
- Publiskās privātās partnerības likums;
- Valsts pārvaldes iekārtas likums;
- Eiropas Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regula (ES) Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu

Valsts atbalsts

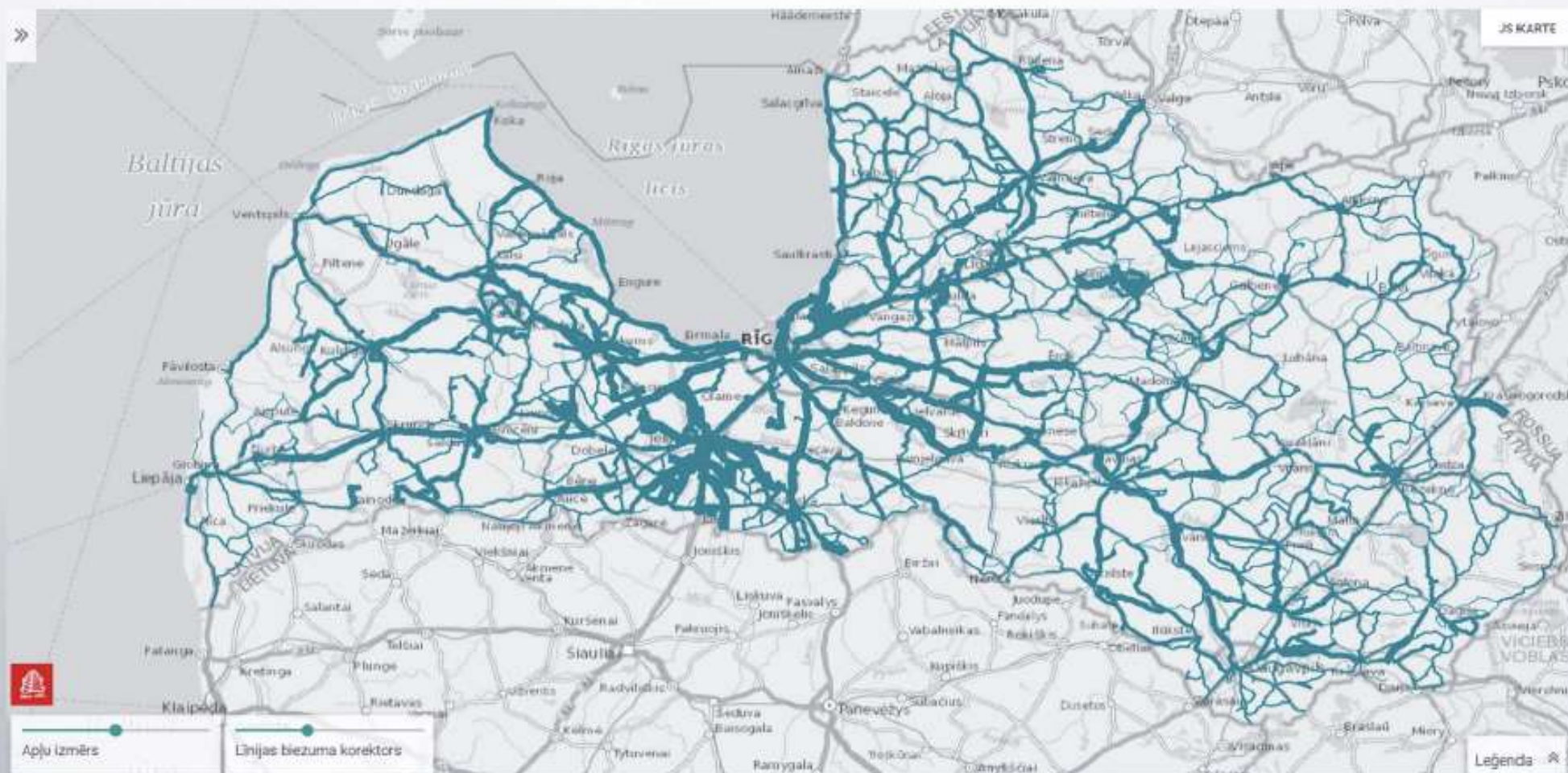
- Par komercdarbības atbalstu atzīst tikai tādas priekšrocības, kuras tieši vai netieši piešķir no valsts līdzekļiem, ar valsts līdzekļiem saprotot visus publiskā sektora līdzekļus (valsts līdzekļus, reģionālo un vietējo pašvaldību līdzekļus).
- Valsts līdzekļi var tikt piešķirti dažādos veidos, piemēram:
 - Tiešas valsts nodokļu un nodevu atvieglojumi (valsts/ pašvaldību noteikti)
 - Valsts/ pašvaldības līdzekļu ieguldījums komercsabiedrības pamatkapitālā
 - Valsts/ pašvaldības atteikšanās no dividendēm par ieguldīto kapitālu
 - Valsts/ pašvaldības īpašumā esoša īpašuma pārdošana/ iznomāšana
 - Bezprocentu vai samazinātu procentu aizdevums
 - Valsts/ pašvaldības izsniegts galvojums
 - Piekļuves piešķiršana valsts infrastruktūrai vai dabas resursiem, vai ekskluzīvu tiesību piešķiršana bez pienācīgas atlīdzības, kas atbilstu tirgus cenām
 - ES fondu finansējuma piešķiršana, ja šos līdzekļus administrē Latvijas valsts vai pašvaldību institūcijas - U.c.

Attīstība vairs nebūs lēna

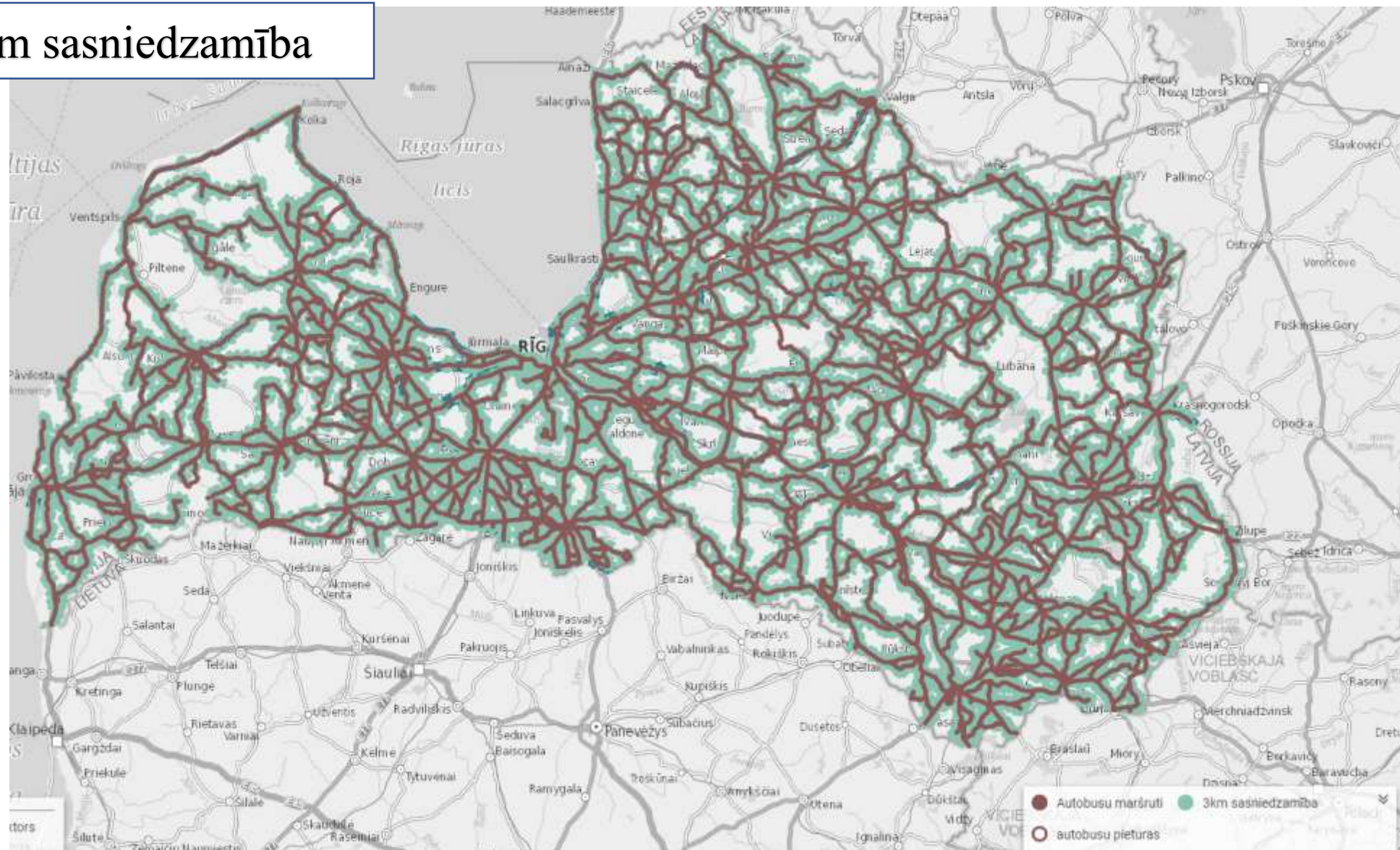
FIRST PASSENGER DRONE

AUTOBUSU AIZPILDĪJUMS

3 km sasniedzamība

Izdevumi 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu

	2016	2017	Izmaiņas
	milj.	milj.	%
Starppilsētu nozīmes maršruti	40.53	41.56	2.53%
Vietējās nozīmes maršruti	32.51	34.45	5.96%
Dzelzceļa maršruti	64.39	65.77	2.15%
Pilsētas nozīmes maršruti	178.05	186.93	4.99%

- Latvijā dotācija 34,45 milj. EUR sabiedriskam transportam un šī dotācija neietver skolēnu pārvadājumus.
- **Igaunijā ar š.g. 1.jūliju vietējas nozīmes maršruti iedzīvotājiem bez maksas**

Atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai

- Mobilitātes pasākumi kā nodarbinātības veicināšanas pasākumi (nevar runāt par darba spēka brīvu kustību, ja sabiedriskais transports kursē 2 reizes nedēļā);
- Atbalsts dienestu viesnīcu attīstībai, īres dzīvokļiem;
- Bez maksas reģionālais sabiedriskais transports (SM jautājums) līdzīgi kā Igaunijā:
 - valsts un pašvaldību atvieglojumu atcelšana (aptuveni 5 milj. EUR apmērā);
 - visa veida uzraugošo iestāžu būtisks izmaksu samazinājums;

-

Atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai (nišas veidošana)

- Pašvaldības resurss – bērni/ iedzīvotāji
 1. Somijas piemērs - veselīga dzīvesveida politika bērniem un jauniešiem:
 - Pārtikas un uzturvielu ķīmija;
 - Cilvēka fizioloģija un uzturs (bioloģiskās lauksaimniecības pārtikas produktu pieaugums).
 2. Pašvaldības līdzatbildība pārtikas produktu aprites veicināšanā un iepirkumu organizēšanā novadā.